

REGERINGSRÄTTEN

RÄTTSFALL

Ombyggnad e. d.

Besvär av försäkringsdirektören D. angående inkomsttaxering år 1949. — D. ägde en villafastighet i T. som var försedd med vattenledning (hydrofor) från egen brunn och med avlopp genom rensbrunn ut i täckdike under trädgården. När samhället blivit köping anlades i vägen utanför villan avloppsledning och vattenledning. Hälsovårdsnämnden fordrade anslutning till avloppet för alla villor med wc. På grund härav lät D. framdraga vatten och avlopp till köpingens ledningsnät och yrkade avdrag vid taxering för de därav föranledda kostnaderna, 4.024 kkr. D. framhöll, att åtgärderna i fråga icke innebar någon förbättring, om ökade fastighetens värde, enär de gamla anordningarna fungerat till full belåtenhet utan sanitär olägenhet. PN vägrade avdrag. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 14/2 1957.)

Kostnader för planerad men ej verkställd ombyggnad.

Besvär av H:s Bilaktiebolag angående inkomsttaxering år 1952. — PN medgav men KR förvägrade bolaget avdrag för vissa kostnader för planerings- och undersökningsarbeten avseende en ifråga-

satt ombyggnad av fastighet. Ombyggnadstillstånd hade ej kunnat erhållas då fråga uppkommit om stadsplaneändring. Fastigheten hade därefter sålts till bolagets verkställande direktör. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 31/1 1957.)

Travhästar.

Besvär av TI angående boktryckaren H:s inkomsttaxering år 1951. — H ägde $\frac{2}{3}$ -delar i en häst och $\frac{1}{2}$ -del i en annan häst, som deltog i travtävlingar. Verksamheten hade gått med förlust en rad av år. Vid 1951 års taxering redovisades ett underskott av 2.748 kr. för H:s del. PN medgav icke avdrag för detta underskott. I anledning av H:s besvär häröver framhöll TO, att rörelsen enligt hans mening tillfredsställde ett nöjesbehov. Detta särskilt om den travintresserade är helt oberoende av de inkomster, rörelsen eventuellt kan medföra, och fortsätter verksamheten år efter år, ehuru den går med underskott. KR medgav avdraget men RR vägrade, enär vad i målet förekommit gäve vid handen att H:s utgifter under nu ifrågavarande beskattningsår för den så kallade travhäströrelsen icke är att hänföra till någon förvärvskälla. (RR:s utslag den 27/2 1957.)

Fråga om skattskyldighet för inkomst av kommanditbolag.

Besvär av lantbrukaren D. angående inkomsttaxering år 1951. — D. hade ombildat ett av honom å egen jordbruksfastighet bedrivet hönseri till kommanditbolag, i vilket han och hans hustru insatt 1.000 kr. vardera och ettvart av hans tre barn 3.000 kr. D. fördelade bolagets vinst 7.224 kr. efter insatserna så att han och hustrun deklarerade 656 kr. var och barnen 1.971 kr. vardera. PN beskattade hustrun enligt deklARATIONEN, barnen för 6 % av deras insatser (9.000 kr.) samt D. för resten. KR ogillade D:s besvär häröver, enär D. icke visat att vid beräkningen av kommanditbolagets inkomst varor och tjänster från jordbruket ersatts till fullt värde och ej heller att D. gottskrivits skälig arbetsinsats i bolaget, varför anledning till nedsättning av D:s beräknade inkomst från kommanditbolaget icke kunde anses föreligga. RR lämnade besvaren utan bifall. (RR:s utslag den 6/3 1957.)

Anm.: Jämför kommentaren i Skattenytt 1956 s. 193 samt RÅ 1956 ref. 15, där RR underkände den yrkade vinstfördelningen med motivering bl. a., att det genom vad upplyst blivit rörande omständigheterna vid bolagets bildande, T:s insats vid skötseln av bolagets verksamhet samt bolagets vinstförhållanden under ifrågavarande och tidigare beskattningsår måste anses framgå, att den för beskattningsåret verkställda uppdelningen av delägarna tillkommande ersättning varit uppenbart orimlig, barnen till fördel, samt att T. alltså genom uppdelningen förfogat över belopp, som i verkligheten tillkommit honom själv.

Aktieutdelning intäkt i rörelse?

Besvär av Stockholms stad angående vattenfallsstyrelsens inkomsttaxering år 1954. — Vid beräkning av styrelsens skattepliktiga inkomst av kraftverksrörelse i Stockholm med flera kommuner hade mellankommunala PN medräknat utdelningar å aktier i två kraftaktiebolag. KR förklarade ifrågavarande aktieutdelningar icke hänförliga till intäkt i rörelse, beträffande vilken staten enligt 53 § 1 mom. b) KL vore skattskyldig för inkomst. RR fastställde emellertid PN:s beslut och yttrade bl. a.: Av omständigheterna i målet måste anses framgå att staten besitter ifrågavarande aktier som ett led i den av statens vattenfallsverk berivna rörelsen för tillhandahållande av elektrisk kraft. Aktierna utgöra således kapital, tillhörande sagda rörelse, och utdelningen är att räkna som intäkt av densamma. (RR:s utslag den 27/2 1957.)

Skall avdrag för värdeminskning av byggnader i rörelse beräknas å dessas utredda anskaffningsvärde även i det fall att detta värde är lägre än det taxerade byggnadsvärdet?

Besvär av Aktiebolaget R. angående inkomsttaxering år 1951. — I sin deklARATION yrkade bolaget avdrag för värdeminskning av fabriksfastighet med 2½ % av det taxerade byggnadsvärdet, 1.640.000 kr. med 41.000 kr. I en vid deklARATIONEN fogad utredning om fastighetens anskaffningsvärde uppgavs byggnadernas anskaffningsvärde den 30/6 1950 till 1.488.791 kr. TN fann att värdeminskningens avdrag icke kunde beräknas å högre värde än anskaffningsvärdet och medgav därför avdrag med 2½ % av 1.488.791 kr. eller med allenast 37.219

kr. Hos PN framhöll bolaget, att avskrivning å byggnader nu såsom under tidigare år verkstälts med utgångspunkt från taxeringsvärdet, vilket vore i full överensstämmelse med punkt 2 anvisningarna till 25 § KL. Anskaffningsvärdet å byggnader överstege som bekant särskilt i dessa tider städse taxeringsvärdena, men dessa senare skulle ändock läggas till grund för avskrivningarna liksom för förmögenhetstaxeringen. Om händelsevis vid något taxeringstillfälle anskaffningsvärdet vore det lägre, finge detta icke medföra frångående av en klar princip. Det finge icke vara så att lägsta värdet skulle gälla. Särskilt för ägare av flera fastigheter skulle detta kunna bliva orättvist. — PN lämnade bolagets talan utan bifall. Häröver anförde bolaget besvär hos KR. TI invände mot bolagets argumentering, att värdeminskningssavdrag för en i rörelsen använd fabriksbyggnad i princip skulle beräknas på grundval av anskaffningsvärdet. Endast då godtagbar utredning om anskaffningsvärdet icke kunde erhållas, kunde avdraget beräknas med ledning av taxerat byggnadsvärde. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 27/2 1957.)

Fråga om rätt beskattningsår för aktiverad lönekostnad samt om viss kostnad utgjort lönekostnad respektive löneförmån.

Besvär av TI och Aktiebolaget L. angående eftertaxering för år 1952. — Bolaget, som är ett byggnadsföretag, hade i räkenskaperna aktiverat vissa byggnadskostnader. I dessa kostnader ingick ett belopp av 33.180 kr. som utbetalats till ingenjören L. som ersättning för kostnader för en utlandsresa och för representation. L. hade av KR förklarats skola

eftertaxeras för nämnda belopp (såsom utgörande lön från bolaget). Med hänsyn härtill hade KR ansett bolaget berättigat till avdrag för samma belopp och nedsatt bolagets eftertaxering i enlighet därmed. Hos RR yrkade TI, att det sålunda medgivna avdragsbeloppet måtte återföras till beskattning, då beloppet icke i bolagets räkenskaper avförts såsom omkostnad under 1951 utan endast aktiverats samt den omständigheten att L. eftertaxerats för beloppet såsom lön icke kunde föranleda till avdragsrätt för bolaget vid taxering år 1952. RR biföll TI:s yrkande. — Vidare hade bolaget utfäst sig att åt en av sina anställda, G., bygga en villa för omkring 50.0000 kr. Sedan G. lämnat anställningen uppfördes villan av bolaget för en kostnad av 92.489 kr. Bolaget, som i räkenskaperna avskrivit skillnaden mellan sistnämnda belopp och av G. erlagda 48.800 kr., eftertaxerades för skillnadsbeloppet. RR förklarade emellertid, att beloppet ifråga med hänsyn till omständigheterna i målet finge anses avse en med lön jämförlig omkostnad för bolaget och förty avdragsgillt. Samtidigt förklarades samma belopp motsvara av G. åtnjuten skattepliktig förmån av tidigare anställning hos bolaget. I enlighet därmed bifölls ett av TI framställt yrkande om eftertaxering av G. (RR:s utslag den 29/1 1957.)

Skattepliktig inkomst av byggnadsrörelse eller därmed jämförlig verksamhet?

Besvär av byggmästare S. m. fl. angående inkomsttaxering år 1951. — S. och fyra bröder hade under åren 1935—39 bedrivit byggnadsrörelse i form av handelsbolag. Detta upplöstes enligt uppgift 1939. — Därvid överläts till självkost-

nadspris vissa av bolaget ägda och byggda fastigheter till bl. a. tre fastighetsföreningar. Tre av bröderna (H., A., och I.) övertog därefter andelarna i var sin förening, som de behöll i familjerna under c:a 10 år. Under åren 1949—50 såldes andelarna med stora vinster och fråga uppkom om skatteplikten härför. — H., som efter byggnadsfirmans upphörande sysslat med fastighetsförvaltning och med att köpa, reparera och sälja villor beskattades för sin vinst såsom inkomst av rörelse. RR: ej ändring. — A. skänkte åren 1940 och 1945 sina andelar till en son och en dotter. År 1950 sålde han andelarna såsom "representant för samtliga delägare". Av barnen hade sonen i rätt stor utsträckning ägnat sig åt fastighetsaffärer och även dottern gjort några affärer med andelar. Barnen beskattades båda såsom för inkomst av rörelse genom andelsförsäljningen efter avdrag för beskattningsvärdet å andelarna vid de tidpunkter, då de bekommit andelarna i gåva. RR: ej ändring. — I hade övertagit 20 andelar i en av fastighetsföreningarna och skänkt 16 av dem till en 1-årig dotter, dock med förbehåll om rätt till avkastningen. I., som även han i viss utsträckning ägnat sig åt fastighetsaffärer, sålde de ifrågavarande andelarna med vinst. PN tog hela vinsten till beskattning hos I. såsom inkomst av rörelse, ehuru I. invänt att de ej ingått i någon av I. bedrivna beyggnadsrörelse. RR yttrade: RR finner att den behållna intäkten genom försäljningen av I:s fyra andelar i föreningen för honom utgjort skattepliktig intäkt vid 1950 års taxering. Av den vid försäljningen av samtliga andelar, efter avdrag för provisionskostnad, erhållna likviden, 286.700 kr., belöper å dotterns 16 andelar ett belopp

av 229.360 kr. Avkastningen av dessa andelar kan beräknas uppgå till 5 % av sistberörda belopp. Vid försäljningen utgjorde det efter 5 % beräknade kapitalvärdet av rätten till denna avkastning 174.428 kr. och det återstående värdet av dotterns andelar således 54.932 kr. Med hänsyn till omständigheterna i målet får jämväl beloppet 174.428 kr. anses utgöra intäkt av rörelse för I. under beskattningsåret 1949, men från denna intäkt må av det värde, 1.600 kr., varmed dotterns andelar få anses hava utsprungligen ingått i hans rörelse, avräknas vad som belöper på kapitalvärdet av rätten till avkastningen av ifrågavarande andelar vid gåvotillfället. Då andelarnas värde vid nämnda tillfälle, såvitt handlingarna i målet utvisa, utgjorde 73.720 kr., uppgår nyssberörda kapitalvärde — beräknat efter enahanda grunder som de ovan angivna — till 59.640 kr. och det härå belöpande ingångsvärdet av andelarna till 1.294 kr. Den behållna intäkten av försäljningen utgör således för I. 173.134 kr. — Av TI reservationsvis framställt yrkande om taxering av dottern för vinst å hennes 16 andelar ansågs ej kunna bifallas. (RR:s utslag den 5—6/3 1957.)

Fråga om avdrag för utgifter i mejeriförenings verksamhet: bidrag till propaganda, medlemsvård, tjur- och seminiföreningar.

Besvär av Dalarnas Mejeriförening u. p. a. och TI angående föreningens inkomsttaxering åren 1950—53. — Föreningen erhöll icke avdrag för bidrag till Föreningsnämnden i länet med dels 730 kr. till en föreningskurs i Vassbo (propagandakurs i "medlemsvårdande" syfte), dels ock 470 kr. för deltagande i utställ-

ningen "Dalabygden Ovansiljan" som ordnats av hembygdsföreningarna i Mora-trakten (foto-montage som lämnade upplysning om böndernas kontakt med föreningsrörelsen och dennas betydelse, vilket enligt föreningens uppfattning vore att betrakta som reklam för föreningen). Vidare förvägrades föreningen avdrag för belopp som utbetalats till Dalarnas länsförbund av RLF för distriktsmöten som förbundet ordnat åt föreningen (utgifter för medlemsvärning och medlemsvård). Däremot medgavs avdrag för bidrag till tjur- och seminiföreningar med hänsyn till vad i målen upplysts angående sambandet mellan dessas och mejeriföreningens verksamhet. (RR:s utslag den 19/2 1957.)

Avskrivning av utestående fordringar, beskattningsår.

Besvär av Chokladfabriken N. AB angående inkomsttaxering år 1945. — Bolaget, vars verksamhet legat nere under 1941 och större delen av 1942 och som bytt ägare under sistnämnda år, tillgodo-förde sig avdrag för nedskrivning under räkenskapsåret den 1/10 1942 — den 31/3 1944 av sedan år 1939 kvarstående kundfordringar, som man icke lyckats inkasera. PN vägrade avdrag härför, då förlusten vore hänförlig till tidigare räkenskapsår. KR: ej ändring. RR medgav avdrag. (RR:s utslag den 31/1 1957.)

Studieresor i tjänsten.

A. Besvär av TI angående docenten S:s inkomsttaxering år 1948. — S., som var hjärnkirurg med internationellt rykte och vars inkomster huvudsakligen här-rörde av privatpraktik — S. var icke akademisk lärare — åberopade till stöd för yrkande om avdrag för kostnader i sam-

band med resor till läarkongresser i Portugal och Norge, att han vunnit en del av sina patienter på grund av sitt internationella rykte och att deltagandet i kongresserna varit erforderligt för att han skulle kunna "upprätthålla sin vetenskapliga standard och icke löpa risken av att inkomsterna skulle successivt avsevärt minska". S. erhöll avdrag för de ifrå-gavarande kostnaderna med 2.933 kr. RR: ej ändring. (RR: s utslag den 22/1 1957.)

B. Besvär av docenten T. angående inkomsttaxering år 1950. — T., som var kirurg och biträdande lärare vid Karolinska institutet samt biträdande läkare vid Serafimerlasarettet hade för beivrande av två kirurgkongresser i USA samt besök av ledande kirurgiska kliniker i USA och Canada åtnjutit tjänstledighet med B-avdrag från sin sjukhustjänst. T. yrkade avdrag för sina kostnader för resor m. m. med omkring 8.000 kr. och anförde, att med tjänsten som biträdande lärare följde undervisningsskyldighet och att denna be-fattning liksom befattningen såsom biträdande läkare efter ett eller annat år måste sökas på nytt, därvid ifrå-gavarande resa räknades som merit. T. hade även haft inkomst av praktik och han måste över huvud taget bibehålla sin färdighet som kirurg för att kunna behålla sina inkomster. PN medgav intet avdrag. KR: ej ändring. RR förklarade, att det yrkade avdraget till ett belopp av åtminstone 5.000 kr. finge anses avse kostnader för fullgörande av S: s tjänst. (RR: s utslag den 22/1 1957.)

C. Besvär av lasarettsläkaren L. angående inkomsttaxering år 1950. — L., som var ordinarie lasarettsläkare och deltagit i samma resa till USA som T. i fallet B. ovan och därunder åtnjutit tjänstledighet

med bibehållen lön, förvägrades av PN och KR ett med 4.660 kr. yrkat avdrag för resekostnader. Enligt L. hade resan för honom såsom lasaretsläkare icke inneburit någon som helst ekonomisk fördel. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 22/1 1957.)

Kyrkoherdes representation.

Besvär av kontraktsprosten P. angående inkomsttaxering år 1951. — P. yrkade avdrag för kostnader för representation med 286 kr. Kostnaderna avsåg mottagningar för arbets- och ungdomskretsar, kontraktets präster, gästande talar m. m. Avdraget vägrades av samtliga instanser. (RR:s utslag den 27/3 1957.)

Anm.: Jämför Skattenytt 1955 s .289.

Periodisk utbetalning eller del av köpeskilling i samband med förvärv av andel i handelsbolag.

Besvär av redaktören P. angående inkomsttaxering år 1950. — P. och hans hustru ägde andelar i ett tidningsföretag i form av ett handelsbolag. Genom ett med delägaren W. under 1949 träffat avtal förvärvade P. även den förres $\frac{1}{4}$ -del i bolaget. I avtalet föreskrevs bl. a. att P. under W:s och hans hustrus livstid, dock minst 10 år, årligen skulle erlägga ett belopp av 15.000 kr. med 1.250 kr. i månaden eller efter överenskommelse en eller två gånger om året. P. upplyste att W. önskat draga sig tillbaka med villkor om pension från tidningsföretaget. De övriga delägarna hade icke velat gå med härpå. Avtal hade då i stället träffats så att W. överlät sin andel till P. mot att P. åtog sig att ensam svara för pension gentemot W. och hans familj. P. framhöll

att vad W. genom avtalet överlätit icke stått i rimligt förhållande till vad P. åtagit sig. — PN medgav avdrag för beloppet 15.000 kr. På TI:s talan vägrade KR avdrag, enär beloppet 15.000 kr. måste anses utgöra köpeskilling för den av P. förvärvade andelen. RR medgav emellertid avdrag såsom för periodisk utbetalning. (RR:s utslag den 20/2 1957.)

Ränta vid skatterestitution.

Besvär av köpmannen P. angående ränta å kvarstående skatt. — P. hade påförts kvarstående skatt på grund av 1953 års taxering med 8.530 kr. och ränta därpå med 375 kr. Sedan P. av PN erhållit rätt att beräkna den statliga inkomstskatten enligt förordningen om ackumulerad inkomst, varigenom den kvarstående skatten nedsattes till 6.543 kr., anhöll P. om befrielse från så stor del av räntan, som betingades av skattenedsättningen. Länsstyrelsen lämnade framställningen utan bifall, enär sådana förhållanden, som i 85 § 2 mom. uppbördsförordningen den 5/6 1953 omförmäldes, icke kunde anses ha förelegat. KR: ej ändring. RR yttrade: Jämlikt 5 § förordningen angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst, jämförd med 68 § 2 mom. andra stycket och 27 § 3 mom. andra stycket uppbördsförordningen hade i samband med avkortningen eller restitutionen av den skatt P. på grund av bestämmelserna i förstnämnda förordning befunnits hava för mycket påförts bort jämväl avkortas eller restitueras ränta å kvarstående skatt med belopp, som betingades av nedsättningen av samma skatt. På grund härav återförvisades målet till länsstyrelsen för ny behandling. (RR:s utslag den 27/11 1956.)